

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Свідоцтво
про державну
реєстрацію
серія КВ
№ 23982-138223
від 14 червня 2019 р.

**ВИЩА
ОСВІТА
УКРАЇНИ**

Засновано
в 2001 році

Передплатний індекс
23823

**ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЧАСОПИС
1-2 (84-85)' 2022**

DOI 10.31392/NPU-VOU.2022.1-2(84-85)

Засновники

ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Редакційна колегія журналу «Вища освіта України»

Головний редактор

Віктор АНДРУЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Редакційна колегія

Віль БАКІРОВ, доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, радник ректора Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
Галина БЕРЕГОВА, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти Херсонського державного аграрного університету

Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, радник ректора Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

Наталія ДЕМ'ЯНЕНКО, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Любов ДРОТЯНКО, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Національного авіаційного університету

Володимир ЄВТУХ, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан соціально-правового факультету Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Ірина ЄРШОВА-БАБЕНКО, доктор філософських наук, професор, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова

Наталія КОЧУБЕЙ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (заступник головного редактора)

Сергій КУРБАТОВ, доктор філософських наук, професор кафедри соціології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, радник президії НАПН України

Владислава ЛЮБАРЕЦЬ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Наталія МОЗГОВА, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Мар'я НЕСТЕРОВА, доктор філософських наук, професор, керівник проєкту «Кафедра Жана Моне “Соціокультурні виміри Європейських студій”» Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Володимир СЕРГІЄНКО, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Віолета СКІРТАЧ, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Донбаського державного педагогічного університету

Діана СПУЛБЕР, доктор психологічних наук, професор Університету Генуї (Італія)

Григорій ТОРБІН, доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Андрій ШЕВЦОВ, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Олена ЯЦЕНКО, кандидат філософських наук, доцент, заступник декана історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманов

Адреса редакції:

01601, м. Київ вул. Пирогова, 9,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
тел.: +38-044-239-30-17

Матеріали для публікації можна надсилати електронною поштою: wou@ukr.net
сайт журналу: www.wou.npu.edu.ua

Схвалено рішенням вченої ради НПУ ім. М. П. Драгоманова,
протокол № 13 від 30.06.2022.

УДК 378:37.014.3:339.138

DOI 10.31392/NPU-VOU.2022.1-2(84-85).07

ПРОМОЦІЯ ТА МАРКЕТИНГ СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Марія ШЕРЕМЕТ

доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету спеціальної
та інклюзивної освіти
НПУ імені М.П. Драгоманова,
почесний академік НАПН України,
заслужений працівник освіти України
E-mail: fkpp@npu.edu.ua
orcid.org/ 0000-0003-1437-3820

Дар'я СУПРУН

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри спеціальної психології
та медицини факультету спеціальної
та інклюзивної освіти
НПУ імені М.П. Драгоманова
E-mail: darya7@ukr.net
orcid.org/ 0000-0003-4725-094X

Ключові слова: інтернаціоналізація, мобільні міжнародні студенти, іноземні студенти, інклюзія, маркетинг університету.

Підняте питання Європейського вибору: освітніх цінностей світового та національного рівня. Акцентується увага на важливості та необхідності вивчення і втілення прогресивного зарубіжного досвіду у сфері вищої освіти. Указано на шляхи провадження в вітчизняне суспільство новітньої парадигми інклюзивного соціально-освітнього середовища в якості базису соціальної захищеності, відповідальності

© Шеремет М., Супрун Д., 2022

та соціальної згуртованості громадян України в умовах сучасних інтеграційних викликів засобом формування соціально-корпоративної відповідальності та зобов'язаності університетів і зміцнення соціальної згуртованості загалом. Визначено актуальні питання ролі університетів у суспільстві, стратегії та тренди їх модернізації, а саме промоції та маркетингу університетів, здійснення профорієнтаційної роботи, сприяння кар'єрному розвитку студентів, інтернаціоналізації освіти тощо. Наведено аналітичний огляд розвитку ЗВО як фактора інтеграції до всесвітнього науково-освітнього простору. Висвітлено нагальний стан становлення інклюзивного, інноваційного, соціально згуртованого суспільства та схарактеризовано концепції реформування, базиси перспективного бачення розвитку вітчизняної вищої освіти. Визначено ключові параметри з метою забезпечення конкурентоспроможності фахівця. Окреслено перспективи модернізації професійної підготовки в умовах інклюзивного суспільства.

Постановка проблеми. Розширення міжнародних зв'язків й інтеграція до європейської спільноти, необхідність пошуку конструктивних ідей щодо вирішення проблем оптимізації та інтенсифікації формування технічної, іншомовної та інших варіативних професійних компетенцій в епоху діджиталізації – об'єктивна реальність розвитку освіти сьогодення. В умовах інтернаціоналізації освіти і становлення глобального простору вищої школи (зовнішня – міжнародна академічна мобільність та внутрішня – упровадження світових стандартів, навчальних курсів, міжкультурних програм тощо) постає питання європейського вибору: освітніх цінностей світового та національного рівня. Наразі маємо змогу поділитися досвідом обміну науковими здобутками між факультетом спеціальної та інклюзивної освіти НПУ ім. М.П. Драгоманова та профілюючими факультетами європейських держав: робочого візиту до одного з найстаріших і провідних університетів Італії (Sapienza University, Rome), освітньої подорожі «Стратегія і тренди, що підтримують розвиток і модернізацію університетів» у рамках проекту «Зміни педагогічних факультетів та університетів у XXI ст.» до Чеської Республіки (Masaryk-University, Brno та Tomas Bata University, Zlin), дослідницької співпраці з польською науковою спільнотою (The John Paul II Catholic University, Lublin) тощо щодо здійснення профорієнтаційної роботи, сприяння кар'єрному розвитку студентів, інтернаціоналізації освіти. Зазначимо, що інтеграція університетів у світові процеси сприяє оновленню науково-освітнього, особистісного й організаційного потенціалу ЗВО на індивідуальному, інституціональному й системному рівнях. Тож наразі маємо змогу провадження та примноження інноваційного досвіду європейського зразка, що має здійснюватися за умови раціонального поєднання з новаторським доробком українських учених-організаторів вищої школи в царині сучасної освіти в умовах соціальної згуртованості. Важливість вищезазначених

аспектів у контексті соціальної інклюзії та інклюзивної освіти й зумовило наш дослідницький інтерес [5; 8].

Аналіз досліджень і публікацій. Цінності різноманіття та інклюзії в освіті та суспільстві розкрито в працях В. Засенка, Ю. Лянного, В. Синьова, Д. Супрун, М. Трипака, А. Шевцова, М. Шеремет та ін. Векторам впливу на якість освітніх послуг в умовах інтернаціоналізації присвячені праці Г. Афузової, М. Нестерової, Д. Супрун та ін.

Мета. Інтегральною метою є формування єдиної думки загалу стосовно шляхів утворення та впровадження в українське суспільство новоствореної парадигми інклюзивного соціально-освітнього середовища як основи соціальної захищеності, відповідальності та соціальної згуртованості громадян України в умовах сучасних інтеграційних викликів засобом формування соціально-корпоративної відповідальності та зобов'язаності університетів і зміцнення соціальної згуртованості загалу [7].

Виклад матеріалу дослідження. Саме актуальні питання ролі університетів у суспільстві, стратегії та тренди їх модернізації, промоції та маркетингу, сприяння кар'єрному розвитку, інтернаціоналізації освіти набувають беззаперечної значущості. Захоплюють своєю різноаспектністю та багатофункціональністю Центри розвитку кар'єри в університетах, що керуються гаслом: Чим Вам допомогти?

Задля зручності практичного зорієнтування фахівці даних центрів виокремлюють 4 типи студентів:

1. Маю бажання краще пізнати себе.
2. Маю бажання знати свої можливості.
3. Маю бажання вчитися та розвиватися.
4. Починаю діяти!

Розпочнемо з керувань 1. Маю бажання краще пізнати себе:

- Я не впевнений(на) в тому, що хочу робити.
- Маю бажання усвідомити, чим можу займатися в майбутньому.
- Потрібно порадитися щодо...
- Для даного типу провадяться:
- Кар'єрні консультації.

- Воркшопи.
- Development центри.

Кар'єрні консультації надають відповіді на наступні питання: Хто я? Що мені підходить? Де я можу реалізуватися за спеціальністю? Мені б хотілося... Але як цього досягти? Та поділяються на: індивідуальні, вступні, подальші послуги (кар'єрний план, коучинг, професійні тести та діагностика...).

Кар'єрні воркшопи можуть бути направлені на розкриття наступних тем: Як будувати кар'єру у ХХІ столітті; Time management для випускної роботи; Психологічна витривалість тощо.

Development центри надають допомогу у визначенні наступних аспектів, як: з'ясувати сильні сторони; з'ясувати, які компетенції розвинути; отримати відгуки щодо своїх вмінь.

Наступним розглянемо тип 2. Маю бажання знати свої можливості, що має такі установки:

- Я здогадуюсь, ким би я хотів(ла) працювати.
- Хочу дослідити свої можливості на ринку праці.
- Хочу зустрітися з роботодавцями тощо.

Для даного типу провадяться такі заходи, як:

- Ярмарки праці.
- Акції з роботодавцями.
- Кар'єрний портал JobCheckIN.

Ярмарок JobChallenge пропонує наступне: З'ясуйте свої можливості на ринку праці. Отримайте контакти. Підготуйтеся до зустрічі з фірмами завдяки Консультаційному HUBу.

Розглянемо *Кар'єрний портал JobCheckIN*. Його мета надати: пропозиції стажувань, повних і неповних ставок тощо; актуальну інформацію з ринку праці; можливість прямого звернення роботодавця.

Зупинимось на типі 3. Маю бажання вчитися та розвиватися, що керується такими настановами, як:

- Я хочу бути краще і отримати досвід.
- Даний досвід має бути від фахівців-практиків.

- Маю бажання розвивати свої вміння.

Для даного типу провадяться наступні заходи:

- Курс «Кар'єрний старт».
- Акції і курси для розвитку.
- Воркшопи з фірмами.

Курс «Кар'єрний старт» змістовно наповнений розкриттям таких аспектів, як: як міркувати про кар'єру; ідентифікація сильних сторін; які вимоги до пошукувачів мають організації, фірми, установи тощо; підготовка до співбесіди; як опанувати стрес; де і як шукати роботу; яким чином та разом чого бути креативним; чи можна навчитися креативності.

І наостанок тип 4. Починаю діяти!, що є майже підготованим до кар'єрних звершень:

Мені потрібно відкорегувати біографію. Мене чекає співбесіда, хочу підготуватися. Шукаю роботу мрії.

Тож задля даного типу провадяться наступні заходи:

- Підготовчі співбесіди.
- Консультавання, корегування резюме (CV Clinic).
- Assessment центри.

Підготовчі (nonпередні) співбесіди (Interview Preparation) допоможуть, якщо: ви не маєте уяви, чого очікувати; є у стані стресу; не маєте уяви щодо частих запитань від роботодавців; та маєте надію отримати відгук.

CV Clinic пропонує своєю чергою: допрацюємо біографію, мотиваційний лист і LinkedIn.

Assessment центри ж, передусім, сприяють у визначенні думки стосовно кандидатури (чого ви варті відносно інших кандидатів, але лише віч-на-віч). Беззаперечним є внесок студентів у боротьбі з пандемією, що також сприяв формуванню вищезазначеної думки. Медичні заклади, школи, дитячі будинки, соціальні інституції, локації, де вони є задіяні в такі нелегкі часи. Даний факт має місце як за кордоном, так і на теренах України [3; 4].

Як вищезазначено, актуальним є підняття питання ролі університетів у суспіль-

стві, стратегії та тренди їх модернізації, а саме промоції та маркетингу університету. Тож **Маркетинг факультету** є частиною розвитку університету та має містити наступні складові:

- Дотримання єдиного візуального стилю університету.

- Керівництво маркетинговою діяльністю в рамках факультетів.

- Комунікацію з партнерами факультетів та забезпечення договорів (меморандуми про співпрацю).

- Організацію факультетських акцій (Campus Day, Гриль із деканом, Новорічна зустріч у кампусі, святкування ...-річчя заснування, День відчинених дверей, акції для студентів і співробітників тощо).

- Підтримка окремих відділів, кафедр у комунікації.

- Обмін досвідом між факультетами, взаємодопомога в поширенні інформації.

Необхідним є приділення уваги **місцю розташування**. *Внутрішні аспекти*: сучасні аудиторії та зали; обладнані лабораторії; кампус – їдальня, буфет, бібліотека тощо. *Зовнішні аспекти*: розміщення кампусу в місті; транспортна доступність – міський транспорт, велодоріжки; можливість харчування студентів і співробітників поза університетом; торгівельний центр неподалік тощо.

Переваги навчання: безоплатність, встановлений термін (бакалаврські програми 3+1; магістерські програми 2+1 з обмеженням у віці), поєднання навчання та роботи.

Промоція / популяризація є безумовним трендом розвитку університету. Комунікаційна суміш – інструменти, якими користується університет:

- реклама (advertising) – онлайн: веббанери, портали, соцмережі, оголошення, преса...;

- зв'язки з громадськістю (public relation) – тексти, статті, співпраця з ректоратом;

- база даних абітурієнтів;

- прямий маркетинг (direct marketing) – комунікація з абітурієнтами, листи = запис на навчання;

- відео, фото – цікавий матеріал для соцмереж;

- Content marketing – створення цікавого змісту;

- Info marketing – інформація для абітурієнтів, співробітників, студентів.

Public Relations – *важлива складова комунікації...: комунікувати, комунікувати, комунікувати...* з усіма внутрішніми та зовнішніми цільовими групами. Адже, «кого не видно, того ніби й немає...», а саме внутрішня комунікація (PR) є важливою та досить часто не буває в пріоритеті... (співробітники, студенти, випускники). До основної зовнішньої цільової групи належать абітурієнти та їх батьки. Інші цільові групи (за окремими пропозиціями): фахова спільнота – тренери, менеджери клубів, науковці, спортсмени – професіонали, аматори, спеціальні групи: люди похилого віку, онкохворі, широка громадськість (державні організації, школи, клуби тощо).

Визначимо мету даної комунікації.

Основна:

- Популяризація науки і досліджень.
- Освіта суспільства.

Догична:

- Покращення іміджу.

- Авторитетність.

- Університет у ролі новатора – носія революційних думок (гасло: *ми сучасні, приносимо новинки, задаємо напрям...*).

Вплив на цільові групи забезпечується різноманітним тем та комунікаційних каналів, комунікаційних платформ. Формати виступів надають можливість публікації. Але статті, пости, повідомлення мають відповідати таким вимогам, як: однаковий дизайн (Canva); єдиний шаблон для передачі даних; інфографіка, графіки тощо.

Зазначені формати є новітніми та варіативними:

- Навчальні instastories, пости.

- Графічні банери з інфографікою.

- Відео – інтерв'ю, репортажі, методичні матеріали.

- Підкасти – актуальні цікаві теми.

- Стріми – спрямовані на актуальні проблеми.

Отже, розширення міжнародних зв'язків й інтеграція до європейської спільноти сприяє зростанню значущості й **міжнародного маркетингу**.

Централізовано забезпечується даний аспект Центром міжнародної співпраці університету. Сфери співпраці з зарубіжними університетами: програми обміну (Erasmus+), літні школи, воркшопи, конференції тощо. Форми популяризації:

– Онлайн банери, пости і відео у соцмережах.

– Пропаганда на FB та Instagram.

– Прямі контакти з іноземними університетами.

Міжнародна діяльність: ідеї та пропозиції для міжнародної діяльності імплементуються у таких сферах: лекції іноземних викладачів – включно з віртуальними, COIL-курси – Collaborative International Online Learning, навчання онлайн і COIL-навчання, викладання англійською. Дійсно, усі довгострокові види діяльності спрямовані на створення навчальних програм англійською [2; 3]. *Міжнародне навчання онлайн (on-line international learning)* забезпечується наступними складовими: спільними проектами університетів; важливістю створення для студентів такого спільного завдання, над яким вони працюватимуть у міжнародній команді; перевагами підвищення міжнародних управлінських та мовних компетенцій; толерантністю до різноманітності варіативних поглядів на навчання тощо. COIL сприяє розвитку наступних складових процесу інтернаціоналізації освіти: емоційна змагальність, міжкультурні компетенції, когнітивна компетенція, міжкультурна комунікація. Отже, модель COIL (*Collaborative on-line international*

learning) – аудиторія: об'єднана світова спільнота; співпраця – студенти та викладачі співпрацюють заради спільної мети; міжнародний досвід – і студенти, і викладачі здобувають новітній міжнародний досвід; *студентськоцентриська стратегія:* викладач надає стратегію, що спонукає студентів співпрацювати для створення продукту, який покаже результат; *спілкування ключове:* щоб досягти результату, викладачі та студенти мають постійно бути в конекті; *мовні виклики:* попри те, що англійська є офіційною мовою, учасники вчать спілкуватися й іншими мовами, допомагають новітні технології [4].

Висновки. Отже, інтеграція вищої школи в глобалізаційні процеси активує оновлення науково-освітнього, особистісного й організаційного потенціалу університетів на індивідуальному, інституціональному й системному рівнях. Розширення міжнародних зв'язків й інтеграція до європейської спільноти, необхідність пошуку конструктивних ідей щодо вирішення проблем оптимізації та інтенсифікації формування технічної, іншомовної та інших варіативних професійних компетенцій в епоху діджиталізації – об'єктивна реальність розвитку освіти сьогодення. Тож наразі маємо змогу провадження та примноження інноваційного досвіду європейського зразка, що має здійснюватися за умови раціонального поєднання з новаторським доробком українських учених-організаторів вищої школи в царині сучасної освіти в умовах соціальної згуртованості. Тому вкотре доведена роль саме соціальної інклюзії із залученням різноманітних галузей та напрямів як професійних, так і загальносоціальних.

ЛІТЕРАТУРА

1. Супрун, Д. М. (2017). Професійна підготовка психологів в галузі спеціальної освіти: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 392 с.

2. Супрун, Д. М. (2019). Модернізація змісту професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 492 с.

REFERENCES

1. Suprun, D. (2017). Profesiina pidgotovka psyhologiv v galuzi specialnoi osvity (monographia) [Professional psychologists' training in the field of special education: a monograph]. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P. Dragomanova. [in Ukrainian]

2. Suprun, D. (2019). Modernizatsiia zmistu profesiinoy pidhotovky psyhologiv v haluzi spetsialnoi osvity (monohrafiia) [Modernization of the content of

3. **Супрун, Д. М.** (2018а). Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.03. Київ, 2018. 657 с.
4. **Супрун, Д. М.** (2018b). Management – a component of psychologists' professional training (Менеджмент – складова професійної підготовки психологів): навч.-метод. посібник для студентів, слухачів магістратури та практикуючих психологів. Київ, 2019. 390 с.
5. **Супрун, Д. М.** (2021). Psychology of Management (Психологія Управління): навч.-метод. Посібник для студентів, слухачів магістратури та практикуючих психологів. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 384 с.
6. **Супрун, М. О.** (2005). Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти: витоки, становлення та розвиток (друга половина XIX – перша половина XX ст.): монографія. Київ: Вид. КІОІ МВСУ Паливода А.В., 350 с.
7. **Шеремет, М.** (2018). Вища освіта в Україні: інтернаціоналізація, реформи, нововведення // Становлення особистості дитини в умовах сучасного розвитку суспільства: соціально-педагогічний, психологічний, корекційний та медичний аспекти. Полтава: ТОВ «АСМІ», С. 238–242.
8. **Шеремет, М. К. & Супрун, Д. М.** (2017). Самоздійснення в контексті професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: матеріали Всеукр. (заочної) наук.-практ. конф. присвяч. 5-річчю кафедри корекц. освіти та спец. психол. Харків. С. 382–385.
- psychologists' professional training in the field of special education: a monograph]. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian]
3. **Suprun, D.** (2018a). Teoriia ta praktyka profesiinoi pidhotovky psykholohiv v haluzi spetsialnoi osvity. (dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.03) [The theory and practice of psychologists' professional training in the field of special education. (DSc thesis)]. Kyiv. [in Ukrainian]
4. **Suprun, D.** (2018b). Management – a component of psychologists' professional training (menedzhment – skladova profesiinoi pidhotovky psykholohiv). Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian]
5. **Suprun, D.** (2021) Psychology of Management: Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian]
6. **Suprun, M.** (2005). Korektsiine navchannia uchniv dopomizhnykh zakladiv osvity: vytoky, stanovlennia ta rozvytok (druga polovyna XIX-Persha polovyna of XX century.) [Correctional teaching of pupils in the special education institutions: preconditions, formation and development (second half of the XIX – first half of the of XX century)]. Kyiv: View. KYUI MVSU Pal- ivoda AB. [in Ukrainian]
7. **Sheremet, M.** (2018). Vyscha osvita v Ukraini: internatsionalizatsiia, reformy, novovvedennia. [Higher education in Ukraine: internationalization, reforms, innovations]. Stanovlennia osobystosti dytyny v umovakh suchasnoho rozvytku suspilstva: sotsialno-pedahohichnyi, psykholohichnyi, korektsiinyi i medychnyi aspekty – Formation of the child's personality in the conditions of modern development of society: socio-pedagogical, psychological, corrective and medical aspects. Poltava: TOV «ASMІ», pp. 238–242. [in Ukrainian]
8. **Sheremet, M. & Suprun, D.** (2017). Self-realization in the context of psychologists' professional training in the field of special education. Materials of Ukrainian (correspondence) scientific and practical conference devoted to 5th anniversary of the department correctional education and special psychology, pp. 382–385. [in Ukrainian]
-
9. **Fedorenko, M., Suprun, D.** (2019). Psychological Linguodidactics of Speech Development Activity of Senior School Age Children with Autistic Abnormalities WEB OF SCIENCE Published: Apr. 2019 in PSYCHOLINGUISTICS.
10. **Suprun, D.** (2020). Formation of the Primary School Teachers' Information Competency in Postgraduate Education WEB OF SCIENCE Published: Sep. 2020 in Postmodern Openings.
11. **Suprun, D., Griban, G., Okhrimenko, I.** (2021) Formation of Psychophysical Readiness of Cadets for Future Professional Activity The Open Sports Sciences Journal, 2021, 14: 1–8 Electronic publication date: 22/03/2021 [Collection year: 2021] SCOPUS Core Collection <https://opensportssciencesjournal.com/VOLUME/14/PAGE/1/FULLTEXT>
12. **Sheremet, M., Suprun, M., Suprun, D.** (2020) Future Psychologists' Readiness to Work in Conditions of Social Cohesion in Education WEB OF SCIENCE Published: Sep. 2020 in International Journal of Applied Exercise Physiology.
13. **Zhuravlova L., Sheremet M., Dmytriieva I., Suprun D.** (2020). State of formation of motivation as one of the structural-functional components of speech development of primary schoolchildren with dysgraphia. International Journal of Psychosocial Rehabilitation. Vol. 24, Issue 08, pp. 8985–8999. URL: <https://doi.org/10.37200/IJPR/V24I8/PR280893>
14. **Zhuravlova, L., Sheremet, M., Suprun, D., Fedorenko, S., & Dubiaha, S.** (2021). Results of the Examination of Primary School Students By Means of Speech Therapy Screening. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(1), 326-342. <https://doi.org/10.18662/brain/12.1/185>